

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 15

DOM
2013-06-03
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
10085-13

1

SÖKANDE

Svenska Entreprenad och Underhålls AB, 556626-8537

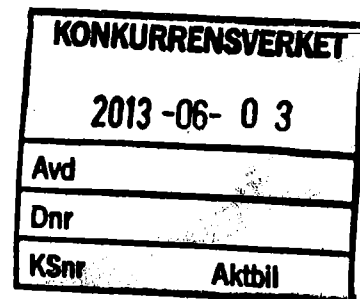
Ombud: Advokat Per Anders Skog
Advokatfirman Guide AB
Box 3549
103 69 Stockholm

MOTPART

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning i Stockholms stad
Box 81
121 22 Johanneshov

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Svenska Entreprenad och Underhålls AB:s ansökan.

Dok.Id 356351

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

BAKGRUND

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning i Stockholm stad (staden) genomför en upphandling avseende parkskötsel, renhållning och vinterväghållning på parkmark i stadsdelsområdena Vantör respektive Årsta. Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande med lägsta pris som utvärderingsmodell. I tilldelningsbeslut den 10 april 2013 tillkännagav staden att Tylömarks Trädgårdsanläggningar AB (Tylömarks) tilldelas upphandlingen.

YRKANDEN M.M.

Svenska Entreprenad och Underhålls AB (bolaget) yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen såvitt avser både Vantör och Årsta får avslutas först sedan rättelse gjorts. I andra hand yrkar bolaget att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen såvitt avser Vantör och Årsta ska göras om.

Staden bestrider bifall till bolagets ansökan.

Bolaget har utvecklat grunderna för sin ansökan genom att anföra i huvudsak följande.

Tylömarks anbud är onormalt lågt. Enligt bolagets uppfattning har staden haft en skyldighet att förkasta det vinnande anbudet. Då Tylömarks anbud borde ha förkastats borde tilldelningsbeslutet i stället ha inneburit att bolaget tilldelats entreprenaden. Bolaget har därmed lidit skada.

Det föreligger ett antal fel i Tylömarks anbud såvitt avser tilläggssarbeten. I å-prislista förekommer en hel del uppenbara felaktigheter som avser såväl

Årsta som Vantörs stadsdelsförvaltning. Följande uppenbara felaktigheter kan noteras.

Prydnadsbuskar m.m.

Av anbudsunderlaget framgår att arbetet omfattar uppgrävning av gammal jord samt bortforsling av densamma, anskaffande av ny jord samt plantering av tio plantor där riktpriiset per planta uppgår till 55 kr. Tylömarks har angett ett å-pris om 85 kr inkluderande tio stycken planteringar. Detta arbetsmoment ska upprepas vid tio tillfällen per år och har sammanlagt av Tylömarks beräknats uppgå till 850 kr. Att utföra arbetet vid tio tillfällen bör rimligen uppgå till en kostnad som inte understiger 8 500 kr.

Rosrabatter

Samma systemfel har skett beträffande rosrabatter där kostnaden rimligtvis borde uppgå till 9 600 kr.

Slyröjning samt bortforsling

Tylömarks har erbjudit sig att bortforsla 100 kubikmeter sly för 70 kr. Det förtjänar att påpekas att en lastbil lastar ca 15 kubikmeter, dvs. det går åt minst sex lastbilar till en kostnad om 500-600 kr per timme. Rimlig tidsåtgång per lastbil är en timme för att lasta, köra bort och tippa. Rimlig kostnad uppgår i stället till sex lastbilar á 600 kr vid 20 tillfällen eller 72 000 kr i stället för Tylömarks orimligt låga anbud om 1 400 kr. Samma förhållande gäller vid slyröjning på skogs- och naturmark.

Asfalt

Att asfaltera tre kvadratmeter till en totalkostnad om 352 kr medför ett åpris per kvadratmeter om 117 kr. Detta är en rimlig kostnad. I posten nedanför har en kostnad för att asfaltera 200 kvadratmeter beräknats till 200 kr eller ca 1 kr per kvadratmeter. Det är en orimligt låg anbudssumma. Rimligt pris att asfaltera 200 kvadratmeter vid tio tillfällen är 400 000 kr i stället för orimligt lågt angivna 2 000 kr.

De enskilda delposterna i anbudet är felaktigt prissatta och medför en orimligt låg total anbudssumma. Tylömarks anbud är inte marknadsmässigt. Staden har att kräva ekonomisk stabilitet av anbudsgivarna. Genom det av Tylömarks presenterade anbudet är det uppenbart att Tylömark kan komma att sakna förmåga att leverera i enlighet med det offererade priset.

Staden har utvecklat grunderna för sin talan genom att anföra i huvudsak följande.

Staden har inte haft skyldighet att förkasta det vinnande anbudet och det vinnande anbudet var inte onormalt lågt i den mening som avses i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Anbudsgivarna har behandlats på ett likabehandlande och icke-diskriminerande sätt.

Enligt 12 kap. 3 § LOU får den upphandlande myndigheten förkasta ett anbud som är onormalt lågt. Att det står "får" innebär att den upphandlande myndigheten inte är skyldig att förkasta ett anbud. Som en konsekvens av detta kan heller inte andra anbudsgivare med stöd av det stadgandet kräva att onormalt låga anbud utesluts.

I utvärderingen av denna upphandling har staden gjort bedömningen att det vinnande anbudet inte är onormalt lågt. Bedömningen har grundat sig i den prissättning som anbudet som helhet har. Upphandlingen består av en fast del och en rörlig del. Anbudet som helhet bedöms vara marknadsmässigt. Staden har ställt krav på ekonomisk stabilitet och krav på erfarenhet av tidigare motsvarande uppdrag. Tylömarks har uppfyllt kraven. Staden såg ingen anledning att anta att Tylömarks inte skulle klara att leverera enligt avtal och offererade priser. Mot bakgrund av denna bedömning fanns heller ingen anledning att begära förtydliganden eller kompletteringar av anbudet.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I 12 kap. 3 § första stycket LOU anges att en upphandlande myndighet *får* förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt, men först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

Ingenstans i LOU anges att myndigheten *måste* ingripa mot onormalt låga anbud, vare sig genom begäran om förklaring eller genom uteslutande av

anbudsgivaren. Att någon sådan skyldighet inte föreligger framgår även av rättspraxis (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom, mål nr 1641-07 och Kammarrätten i Jönköpings dom, mål nr 1247-09). Staden har således inte haft någon skyldighet att förkasta Tylömarks anbud på grund av de lämnade prisuppgifterna. Vad bolaget har anfört kan således inte föranleda något ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Karl Lundberg
Rådman

Föredragande har varit Julia Nyberg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU